

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

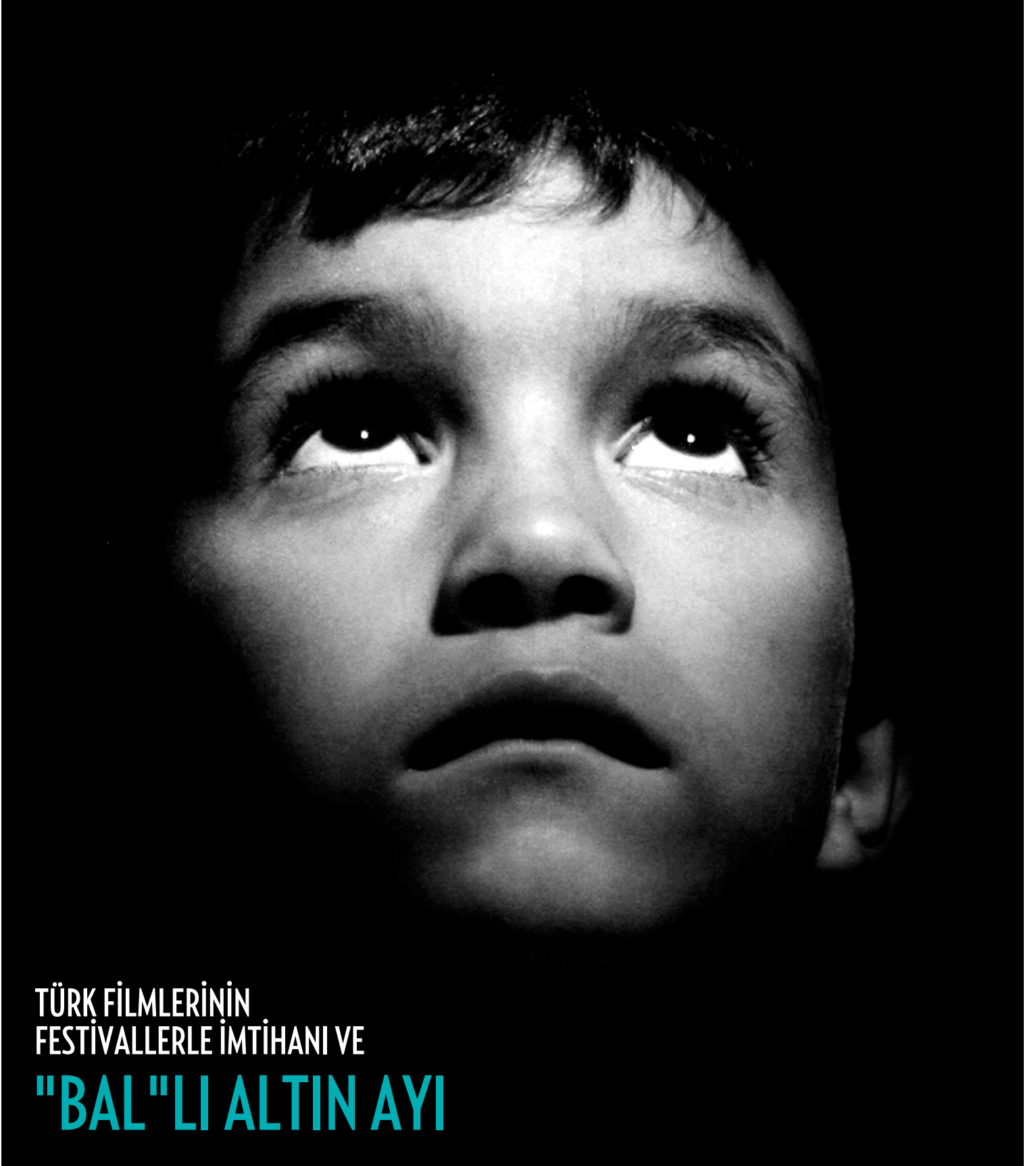
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TÜRK FİMLERİNİN
FESTİVALLERLE İMTİHANI VE
"BAL"LI ALTIN AYI

MATTHEW
McCONAUGHEY

JENNIFER
GARNER

HAYALET SEVGİLİLERİM

GHOST OF GIRLFRIENDS PAST

HER ZAMAN GEÇMİŞİNDEN
KAÇAMAZSIN

Şimdi

ve

KİM NE DERSE DESİN, "BAL" GİBİ OLUYOR İŞTE!

SEMİH KAPLANOĞLU'NUN "YUMURTA"YLA BAŞLAYAN, "SÜT"LE DEVAM EDEN YUSUF ÜÇLEMESİNİN SON halkası "Bal", Oscar ve Cannes'dan sonraki en prestijli ödül olarak kabul gören Berlin Film Festivali'nde Atın Ayı'yı kaptı getirdi. Zaten ana yarışma bölümüne kabul edilmesi bile heyecan verici bir gelişmeydi. Malumunuzdur, "Yumurta" da Cannes'da gösterilmiş ve ilgi görmüştü. Keza "Süt" de Venedik'te Altın Aslan için yarışmıştı. Hatırlayın, "Yumurta"nın ulusal yarışmalarda ya da soruşturmalarda (SİYAD ödülleri gibi) ödüllendirilmesi birçok kişiyi rahatsız etmiş ve "Halkın anlamadığı filmler yapıyorlar, bunu da kendilerince ödüllendiriyorlar" eleştirilerine maruz kalmıştı. Ama artık bu safsataların gerilerde kaldığı çok açık. Bu sonuç, aslında bizi hiç şaşırtmadı. Kaplanoğlu'nun ustalıklı çabasının böylesine büyük bir ödülle taçlandırılması da sürpriz sayılmamalı. Şu bir gerçek ki, günümüz Türkiye'sinde, kaotik bir siyasal iklimin hızla

tırmanışa geçtiği bir ortamda, kültür ve sanat üreticileri ağır baskı altında ve medyanın da ucuzu öven yaklaşımlarıyla itilip kakılmakta.

Yadsınamayacak bir gerçek daha var; tüm birikimlerini bu topraklardan edinen ve yüzyıllardır süregelen kültürel değerlerini sanatlarıyla ortaya koyan ustaların bu değerli çalışmalarını, hak ederek elde ettikleri bu büyük başarılarını alkışlamak ve onlarla gururlanmak bizlerin de hakkı.

Son yıllarda uluslararası platformda başarılı bir dönem yaşıyoruz. Filmlerimiz ve yönetmenlerimiz ilgi görüyor. Saygınlığı artan bir sinemamız var. Bu gurur verici olduğu kadar da, geleceğe yönelik umut verici bir gelişme. Tabii filmlerimizin 'entellektüel bir kabızlık' olduğu düşüncesinin yavaş yavaş sahneden çekileceği bir ortamın özlemiyle söylüyoruz bunu!

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalayse@gmail.com

BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, KEREM SANATEL, OKAN ARPAÇ, EMEL GÖRAL, FİLİZ ÖRGEN, ÇETİN AKDENİZ

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Nine, Veda, Cennetimden Bakarken, Yenilmez, Eyyvah Eyyvah, Deli Dumrul Kurtlar Kuşlar Aleminde

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları.
Beş üzerinden, buçuksuz.

20 TRENDEKİ YABANCI

Özdemir Asaf'ın sevgili karısına yazdığı mektuplar aracılığıyla şairin sinemayla ilişkisini hatırlıyoruz.

22 ESRAR PERDESİ

Semih Kaplanoğlu'nun "Bal"la Berlin'de kazandığı başarının ışığında Türkiye sinemasının yurt dışı festivallerle olan imtihanı.

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Federico Fellini'nin 'sinema sinemaya bakıyor' tadında başyapıtı, Marcello Mastroianni'yi de anmamıza vesile oluyor: Sekiz Buçuk.

28 AİLE OYUNU

DVD eleştirileri: Anna Karenina, Cennette Beş Dakika, Oyuncu, Soğuk Ölüm, Sessizlik, Eichmann, Kanlı Deney.

34 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı: Şarkılarla oyuncular... Robert De Niro's Waiting... (Bananarama), Michael Caine (Madness), Jude Law And A Semester Abroad (Brand New), Gong Li (Red Hot Chili Peppers), Grace Kelly (Mika).

NINE

YÖNETMEN Rob Marshall
OYUNCULAR Daniel Day-Lewis,
 Marion Cotillard, Penélope Cruz,
 Nicole Kidman, Judi Dench,
 Kate Hudson, Sophia Loren,
 Fergie, Ricky Tognazzi
YAPIM 2009 ABD-İtalya
SÜRE 118 dk.

Fellini'nin
 "Sekiz Buçuk"unu
 dokuza tamamlama
 niyetindeki
 bu müzikal,
 ustanın başyapıtını
 hiçbir anında
 'sulandırmadan'
 takip ediyor ve
 alçakgönüllü bir
 şekilde ona
 saygılarını sunuyor.

BROADWAY MÜZİKALLERİN SİNEMA
 UYARLAMALARI GENELLİKLE BİRAZ
 'yavan' kaçır. Sahnenin büyüsunü
 beyazperdeye yansıtmanın

zorluklarının altında ezilir sinemacılar ve ekstra
 anlamlar katma çabaları da iyice seyreltir işin
 özünü. Sonuçta ilgiyle izlense de 'vasat'
 değerlendirmeleriyle yüz yüze gelir bu tür
 uyarlamaların birçoğu. Pek azı sahnedeki etkiyi
 aksettirir beyazperdeye.

Müzikalin abecesini iyi bilen Rob Marshall'ın
 elinden çıkan "Nine" da 'iyi azınlık' grubunda
 kendine yer etmeyi hak ediyor bize göre.
 Federico Fellini başyapıtı "Sekiz Buçuk"tan yola
 çıkarak, hatta onun izlediği yolu takip ederek
 kotarılan aynı adlı Broadway müzikalinden
 uyarlanan film, Fellini'nin yarattığı evrene
 saygısını her anında hissettiren bir çalışma.

"Sekiz Buçuk"ta Marcello Mastroianni'nin
 canlandırdığı yönetmen Guido Anselmi'nin yerini
 burada Daniel Day-Lewis'in canlandırdığı Guido
 Contini alıyor. 'Yaratı sancısı' çeken saygıdeğer
 yönetmen Contini'nin kendisiyle yaşadığı
 mücadeleye odaklanıyor hikaye. Bu
 mücadelesinde çocukluğundan itibaren
 hayatına girmiş kadınların varlığı da önemli bir
 yer tutuyor. Annesinden karısına, metresinden
 kostümcüsüne kadar geniş bir yelpazeye yayılan
 bu kadınlar, onun hayata bakışındaki
 'karıncalanma'nın ipuçlarını veriyorlar,
 Contini'yi ayakta (ve hayatta) tutan unsurların
 başında geliyorlar. Öte yandan aynı kadınlar,
 sevgi/sevgisizlik ikilemi arasında kalıp
 'vazgeçme' noktasına gelen yönetmenin
 yalnızlığa itilmesinin de müsebbibi oluyorlar.

Fellini'nin 'arayış' motifi üzerinden giderek
 gerçekte gerçeküstü arasında sıkışan bir
 karakter haline getirdiği Anselmi'nin,
 varoluşunun altında yatan nedenleri sorgulama
 isteğini Contini'de de benzer bir şekilde
 görüyoruz. Ancak Fellini'nin 'gizli özne'
 taktığının yerini burada 'açıklayıcı' bir biçim
 alıyor. Bunun nedeni, geniş kitlelere ulaşma
 isteği olsa gerek. Ne de olsa, sofistike bakışın

prim yapmadığı Broadway dünyasından sızıyor
 filmin ışığı. Ama bunun kötü bir tercih olduğunu
 söylemek de yanlış olur, zira Fellini atmosferini
 popüler kulvarda bir yere oturtmayı başarıyor.

Karakterin varoluşa dair sorgulamasına geri
 dönelim... Kadınlar arasında yılgınlığa düşen, bir
 yandan da onlarsız parmağını bile oynatamaz
 hale gelen Contini, kendi üzerinde denediği
 mutluluk/mutsuzluk sorgulamasında da
 çıkmaza giriyor sonuç olarak. En iyi yaptığı şeyi,
 yani yazıp yönetmeyi unutuyor zamanla, hayatın
 sınırlarına çekiyor kendini, 'karmaşa'nın içinde
 bir türlü yakalayamadığı 'basitlik'in peşine
 düşüyor. Bu dünyaya neden geldiği üzerine bir
 görüş oluşmuyor kafasında, kapladığı yerin
 başkaları için ne ifade ettiğini çözemiyor.

"Nine"ı müzikal değerinin ötesindeki
 unsurlarıyla öne çıkarmanın ne derece doğru
 olduğunu bilemiyoruz, ama bunun kaçınılmazlığı
 da apaçık ortada gibi. "Sekiz Buçuk"un felsefi
 soruşturmasını yansıtmak gibi zor bir işin altına
 girip, bundan alınının akıyla çıkmayı başaran
 yönetmen Rob Marshall, karakter
 derinliklerinden ödün vermeden kotardığı
 yapıtıyla bir tür 'denge' kurmanın da üstesinden
 geliyor. Müzikal dünyanın 'eğlenceli' atmosferini
 enfes koreografilerle önümüze getirirken,
 anlattığı hikayenin içindeki 'insanı arayan' ruhu
 da minik falsolar hariç etkili biçimde sunuyor.

Daniel Day-Lewis, az ama öz filmde
 oynamanın mükafatını bir kez daha görüyor
 "Nine"da. Marcello Mastroianni gibi bir ikonla
 özdeşleşen karakterinin içine kendini bırakıyor
 ve onun adımlarını takip ederek mükemmel bir
 performansla ulaşıyor. Karakterinin kadınlarla
 olan ilişkisinde yaşadığı 'sorunlar'ı aktörün
 bedeninde hissetmek mümkün oluyor, giderek
 'kayıp bir ruh'un izdüşümüne dönüşüyor Day-
 Lewis. Oynadığı her rolün hakkını vermesiyle
 ünlenen aktör, burada da Guido Contini'nin
 ağına hapsediyor kendini ve fazlalıklardan
 arındırılmış oyunculuğuyla karakterler
 mozaikine yepyeni bir halka daha ekliyor. Filmin
 oyunculuk konusundaki yetkinliğini sadece

Daniel Day-Lewis,
Marcello Mastroianni
gibi bir ikonla
özdeşleşen
karakterinin içine
kendini bırakıyor ve
onun adımlarını
takip ediyor.

Daniel Day-Lewis'e bağlamak da yanlış tabii. Contini'yi çevreleyen kadınları canlandıran aktrislerden özellikle Marion Cotillard, Penélope Cruz ve Judi Dench'in oyunculuk konusunda, Fergie'ninse yorumculuğuyla öne çıktığını söyleyebiliriz. Koreografilerde de Cotillard, Cruz ve Fergie'ninkileri diğerlerinden bir adım önde.

Sinema sanatının zirve noktalarından birini ele alıp, ondan 'sulandırmadan' sağlam bir şey çıkarmanın bütün zorluklarına direnen ve 'küfür ettirmeyen' bir sonuç çıkaran "Nine", müzikal izlemeyi 'zahmetli' bir iş olarak görenlerin bile ilgiyle takip edecekleri bir 'arınma' filmi. Fellini'nin arayışından Marshall'ın arınmasına uzanan çizgi, her iki yönetmeni de Guido Anselmi (Contini) ortak paydasına çekiyor, ki karmaşıklıktan basitliğe yönelen bu karakterin sinema tarihinin yeniden yazılmasına öncülük

ettiği de söylenebilir. Ona yüklenen anlamların haddi hesabı yok, ama "Nine" in da bu hesaplarla uğraşmaya niyeti yok! Elindeki malzemeyi 'insan olma' telaşımızın geçirgenliğine teslim ediyor film ve iki saat boyunca 'terbiye' ediyor bizleri.

Önümüzdeki hafta sonu sahiplerini bulacak Oscar'lara dört dalda (yardımcı kadın oyuncu/ Penélope Cruz, sanat yönetimi, kostüm, şarkı/"Take It All") aday gösterilen, ama herhangi bir ödül alması beklenmeyen "Nine", Broadway müzikallerinin beyazperdedeki şansını kurtarabilecek bir yapım. Fellini'ye gönderdiği alçakgönüllü selamıyla bile izlenmeye değer...

Oscar'a aday olan "Take It All" da sağlam şarkı, ama bizim favorimiz Fergie'nin seslendirdiği "Be Italian".

Nicole Kidman'a biraz daha yer açılabilirmiş filmde. Aktrisi oldukça etkisiz bir rolde izliyoruz.

altyazı

FİMLERİ ALTYAZI İLE İZLEYİN

VEDA

BİR ATATÜRK FİLMİ YAPMAK NEDEN BU KADAR ZOR? NEDEN HER ATATÜRK filmi bu ülkenin milli kahramanının hikayesini 'didaktik' ve 'sinematografik olamayan' bir şekilde anlatmak zorunda? Onu sevmeyenler yüzünden değil, tersine çok sevenler yüzünden doğru dürüst bir Atatürk filminin yapılamaması bu ülke için bahtsız bir durum.

Onu koşulsuzca çok sevenlerin onu anlatmadaki başarısızlığı aslında affedilecek gibi değil. Açıkçası Zülfü Livaneli'nin "Veda" filmi uzaktan hayli ümit veriyordu. Ancak daha fragmanında yapılan bir hata gelen filmin 'tehlike'lerini açık etmişti. Mustafa Kemal'in henüz Trablusgarp'a gitmeden önce bir müzikholde sergilediği o sert dans sahnesi (biraz onu canlandıran Sinan Tuzcu sayesinde de) o kadar sevimsiz ve irrite edici ki... Onun yolculuk öncesi kararlılığı, böyle bir dans sahnesiyle mi anlatılmıyordu acaba?

Aslında en temel mesele Atatürk'ü ta çocukluğundan alıp ölümüne kadar anlatma çabası. Ona yapılan saldırıların haksızlığına karşı yapılmış refleksi bir film "Veda". Bu yüzden senaryo hatalarıyla dolu. Yaşamına yüzlerce önemli vaka sığdırmış bir tarihî figürün hayatını üstelik de bu ülkenin hassas bazı dinamiklerine dokunmadan anlatabilecek bir sinemacının henüz daha bu topraklarda yetişmediğini hep böyle mi anlamak zorundayız?

"Veda" Atatürk'ün sadık arkadaşı/yaveri Salih Bozok'un anıları kaynak alınarak oluşturulmuş bir film. Bozok, Mustafa Kemal'i o kadar sevmiş ki, öldüğü anda kendi kalbine de tereddütsüz kurşunu sıkırmış. Bu tarihî bir gerçek. Şiddetli, çarpıcı ve merak uyandırıcı bir gerçek de. Bir adam kendi hayatını başka bir adamın hayatına bağlıyor. Sadece bu bile iyi bir film malzemesi. Ama film bunun altını doldurmayı bırakın, nedenini araştırmıyor bile. Çünkü ders vermek ve Atatürk'ü sevdirmek amacıyla sadece. Bunu yaparken de neleri anlatıp neleri atlayacağını şaşırıyor. Bunun yanına bir de gişe endişesini ekleyin. Çünkü Atatürk'ün Fikriye-Latife ikilemi

sadece bunun için konmuş gibi duruyor. Her biri tek bir film olma potansiyeli taşıyan bir sürü ayrıntı iki saatin içine acemice boca ediliyor. Aralardaki kimi diyaloglar ise her zamanki gibi ilahlaştırma çabası içerisinde filmin ciddiyetini kaybettiriyor.

Atatürk'ün ölümüne birkaç saat kala, doktoru Salih Bozok'a kişisel bir soru soruyor: "Hiç kıskanmadın mı onu?" diyor. Cevap "Onu kıskanmak bulutu kıskanmak, Akdeniz'i kıskanmak gibi bir şey" oluyor! Daha Trablusgarp'tayken bir falcı önünü kesiyor Mustafa Kemal'in ve avucuna bakarak "15 yıl liderlik yapacaksın" diyor! Akıl alır gibi değil! Bu kutsallaştırmaya hiç ihtiyacı yok oysa ki onun, zaten olduğu gibi anlatılsa bile etkileyici olabilecek bir hayat varken ortada, bu yapılandırma çabalar hiç yakışmıyor.

Aslında yapılması gereken onun hayatından küçük bir kesiti derinlemesine ele alıp bütüne ulaşmak olmalı. Ya da Atatürk'ün hayatını çok detaylı bir şekilde ve pahalı bir prodüksiyonla tıpkı ABD'de HBO kanalının yaptığı gibi bir mini dizi eşliğinde, abartısız bir senaryoyla anlatmalı. Çünkü bu haliyle ne Salih Bozok'un ne de halkın ona olan sevgisini anlatabiliyor film. Ağır çekim koşan asker göstermekten Atatürk'ün komutanlık vasıflarına bile giremiyor. Filmin koca devrimleri bir akşam yemeği sırasında Fikriye'nin başını açmakla sınırlaması ise tam bir feccat.

Can Dündar'ın "Mustafa"sında katılmadığım en önemli şey, bu zamanda Atatürk'ün sunumunun o tondaki bir hüznle birleştirilmesinin doğru olmadığıydı. 'Kutsallaştırma'nın tersi olan 'insanlaştırma'nın da tıpkı öteki gibi dengesizce yapıldığını düşünmüştüm. Böyle bakıldığında "Veda" da madalyonun öteki yüzü gibi duruyor. O zaman bunun doğrusu madalyonun tam ortası!

Atatürk'ün çocukluğu, babasını kaybedişi, annesiyle ilişkisi, okul yılları güzel ayrıntılar. Keşke sadece o dönemi derinleştirilse.

Sinan Tuzcu'nun vücut dili, Atatürk'ü belli bir yaşına kadar taşısa da bir süre sonra o kalıbın içinde küçüldükçe küçülüyor...

YÖNETMEN Zülfü Livaneli
OYUNCULAR Sinan Tuzcu, Serhat Kılıç, Dolunay Soyser
YAPIM 2009 Türkiye
SÜRE 118 dk.

Mesele, öğretici olmadan anlatmak; sömürü yapmadan duyarlı olabilmek; saygıyı ilahlaştırmadan sunabilmek...

CENNETİMDEN BAKARKEN

ORJİNAL ADI The Lovely Bones

YÖNETMEN Peter Jackson

OYUNCULAR Saoirse Ronan, Mark Wahlberg, Rachel Weisz, Stanley Tucci

YAPIM 2009 ABD-İng.-Yeni Zelanda

SÜRE 135 dk.

Bu dehşet verici öyküyü Barbie romantizmiyle anlatması, yönetmenin vizyon kaybına delil oluşturuyor.

PETER JACKSON'IN YENİ FİLMİ, CENNET TASVİRİNE KALKIŞAN TÜM FİMLERLE aynı makus talihi paylaştı. Bugün, öldürülen yakınlarının ardından intikam meleşine dönüşen karakterlerin anlatıldığı filmleri yerden yere vuran aklı başında bir seyircinin, benzer bir hikayeyi, "Her şey oluruna varır" demeye getirerek anlatan bu filme de aynı tepkiyi göstermesi şaşırtıcı olmayacaktır. Zira Jackson, dehşet verici bir olaya cennetten bakayım derken, ayaklarını yerden bir kesiyor pir kesiyor.

Sanki Uzakdoğu sinemasında öldürülen çocukların iki dünya arasında sıkışarak öfkeli ve azap içindeki ruhlara dönüştükleri onca film boşuna çekilmiş. Sanki seri katillerin en garip görünüşlü, vampir gözlü, pörtlek dudaklı, çirkin gülüp çirkin bakan dişlek adamlar arasından değil de en sıradan görünen kişilerin arasından çıkabileceğini belgeleyen onca kitap boşuna yazılmış, onca film boşuna yapılmış. (Gerçekten de Tucci'yi o denli grotesk bir makyaja boğmak çok mu gerekliydi?) Böyle bir filmle çocuklarını faili

meçhul cinayetlere kurban vermiş ya da bir daha haber alınamayacak biçimde kaybetmiş ebeveynleri nasıl rahatlatmayı umuyorlar acaba? Çocuklarının öteki tarafta Hannah Montana'ya veya mini Paris Hilton'a dönüşüp kızaklarla kaydıklarını, çok ama çok eğlendiklerini ima ederek mi? Bunu misyonerlerin dağıttığı, "Hadi el ele tutuşalım, cennetin çiçekli bahçeleri bizi bekliyor" diyen propaganda broşürleri de yapıyor.

"Kötülük layığını nasıl olsa buluyor, hayat akıp gidiyor, üzölmeye ve çabalamaya gerek yok" mantığının buradaki ifade şeklini aklı başında bir yetişkinin makul görmesi imkansız. Bu dehşet verici bir öykü. Dehşet verici öyküler Barbie romantizmiyle anlatıldığında, hayat döngüsünün pozitif yalınlığı değil, bakış açısını yitirmiş yönetmenin etik sorumsuzluğu çıkıyor ortaya. [1]

Susie'nin gördüğü kanlı banyo vizyonu, bir cinayet kurbanının dehşetini çok iyi yansıtır.

Film, bir cinayetin sonuçlarının dehşet verici olmadığına dair absürt imalarla dolu.

"SİNEMACILIK VE FİLMCİLİK YARARINA BAĞIMSIZ İLETİŞİM PLATFORMU"

sadibey.com

YENİLMEZ

BAŞROL OYUNCULARINA BİRER OSCAR ADAYLIĞI GETİREN “YENİLMEZ”, UMUT veren bir sahneyle açılıyor. Yeşil sahada temiz formlarla rugby çalışan beyaz çocukları ve taşlı topraklı tarlada futbol oynayan fukara zenci çocukları görüyoruz. İki güruhun arasından çitlerle ayrılmış bir otoyol geçiyor. Bir araya gelmek gibi bir niyeti olmayan bu gençler hızla yoldan geçen makam arabasını görmek için çitlere ve tabii birbirlerine koşuyorlar. Meğer yoldan geçen, yeni başkan seçilen Mandela’yımış!

Clint Eastwood böyle sahneleri çok seviyor olmalı. Filmin söylemeye çalıştığı şeyi özetleyen, fragman yerine kullanılabilecek bir an bu, Martin Scorsese jenerikleri gibi. Mandela, batık bir ekonomi, tavan yapmış suç oranı ve korkunç bir işsizlik sorunu yetmezmiş gibi ırklar arası nefretin parçaladığı ülkeyi, sporu kullanarak yapıştırıp ayağa kaldırmaya çalışıyor filmde. Kitlelerin ikinci büyük afyonu yani. (Öte yandan projenin işe yarayıp yaramadığı da şüpheli. Geçen yaz FIFA Konfederasyon Kupası’nda gördük. Futbol statları vuvuzela öttüren siyahlarla dolu. Beyazlar da rugby maçındaydı muhtemelen. Zart diye ‘kültür devrimi’ olmuyor. Tarih bunu yazar.)

“Yenilmez”, Eastwood’un son yıllardaki en zayıf filmi. Fakat çok yüksek bir standardı olan usta yönetmen için bu, hakaret sayılmaz. Hocası Sergio Leone gibi o da en kötü filminde bile ortalama Hollywood sinemacılarının tüm emeklerini koyarak ancak ulaşabildikleri kaliteyi rahat rahat tutturuyor. Eastwood’un esas başarısı, yaşlılık döneminde en büyük eserlerini vermiş olması. Sinemada çok enderdir bu. Genelde 40-50 yaş arası başyapıtlar üretilir. İhtiyarladıkça yönetmen yeteneğini kaybeder.

80 yaşındaki Eastwood’un “Yenilmez”inin, 2000’lerdeki diğer filmlerine kıyasla zayıf düşmesinin iki sebebi var. Birincisi, çok lineer, yörüngesi çok belli bir hikaye bu. Mandela’nın başkanlık yıllarının biyografisi, malum sportif başarı katik edilerek anlatılacak. Asla favori görülmeyen takım azimle kazanıp şampiyon olacak. “Gran Torino” ya da “Sahtekar”daki

(Changeling) gibi bir kestirilemezlik, filmde ne olacağını tahmin edemezlik yaşayamıyoruz.

İkinci kusur, Mandela’yı tümünden bir ermiş, bir evliya gibi resmetmek. Nelson Mandela çok kurnaz bir politikacı ve topluma yön vermeyi iyi biliyor. Spor kullanışının altında kitleleri bir araya getirmek çabasından çok Güney Afrika’yı pazarlanabilir bir marka haline getirmek arzusu var. Bununla birlikte beyazların sporu olan rugby’yi sahiplenerek, ekonomiyi, sağlık hizmetlerini, güvenlik güçlerini hâlâ kontrol eden beyazları yanına çekmeye çalışıyor.

Mandela, filmde, rugby millî takımının renklerini ve maskotunu değiştirmek isteyen komiteyi tutkulu bir konuşmayla caydırıyor. Hakikatte, “Beyazlardan bu şekilde intikam almayın, sonra kaşıkla verip sapıyla çıkarınız” demeye getiriyor. En nihayetinde siyasi erk onda, rugby bahane. Eastwood’un algısı ise farklı. Siyasi gücünü konsolide etmeye çalışan bu adamı bir aziz gibi portrelemesi, “Yenilmez”i zayıf kılan bir unsur. Maaşını fazla bulup bağışlayan popülist devlet adamı, müstehzi bir yönetmen için siyasi hesap peşinde bir vodvil karakteri olurdu. Eastwood’un bundan önceki filmlerinde hep çelişkili ve pürüzlü karakterler yarattığını anımsadığınızda, tercih iyice tuhaflaşıyor. Mandela kültü yönetmenin başını döndürdü zahir.

Biyografi kısmının kusurlarını boşverirseniz, filmin spor yanı epey coşkulu. “Yenilmez”, ölümsüz “Rocky” şablonunu kullanan iyi bir spor filmi. Yetenekleri kısıtlı olan takım azimle, çok çalışarak beklentilerin üstüne çıkıyor. Sıfır şans tanınan rugby’cilerin adım adım finale çıkışını ve her spor filmi gibi, son bir büyük maçla kupaya uzanışını zevkle izliyoruz. Bizi yanına çekiyor “Yenilmez”, coğrafyamıza yabancı bir spor olan rugby ile heyecanlandırmayı başarıyor. Zaten iyi spor filmi biraz da bunu yapan değil midir?

Sarışın kaptan Pienaar ile zenci oyuncu Chester’in kupayı tutan elleri filmi özetleyen bir kareye dönüşüyor.

11 Eylül korkularının üzerinde dans eden yolcu uçağı sahnesi ne akla hizmet çekilmiş de filme konmuş, belli değil.

ORİJİNAL ADI Invictus

YÖNETMEN Clint Eastwood

OYUNCULAR Morgan Freeman,

Matt Damon, Tony Kgoroge, Patrick

Mofokeng, Matt Stern, Adjoa Andoh

YAPIM 2009 ABD

SÜRE 133 dk.

Eastwood, yüksek standardını yine tutturmasına rağmen filmografisine zayıf bir halka ekliyor.

EYYVAH EYVAH

KARAKTERLERLE DEĞİL DE 'TİP'LERLE KOMEDİ YAPMAK PEK DE ZEKA gerektirmeyen bir mizah türüdür. Her ülke sinemasında mutlaka popüler örnekleri vardır. Mesela belki kendi alanında başarılı da sayılabilecek ilkinin dışında tüm "Polis Akademisi" (Police Academy) serisi, "Amerikan Pastası" (American Pie) filmlerinin tamamı bunlara örnek. ZAZ komedilerini (zeka işiydi çoğu) hatta "Bean" filmlerini bile dahil etmiyorum bu en düşük mizah kulvarına.

Türk sineması bu kulvarda çok komedi filmi yaptı. Hatta bazı istisnalar dışında ticari sinemanın bir kutbuna bu tür filmleri yerleştirdi. 2005'ten bu yana en çok bilet kesen filmler listesinde "Çılgın Dersane"ler, "Hababam Sınıfı", "Maskeli Beşler" filmleri, "Keloğlan" gibi zeki esprilerden yoksun olan filmlerin kendilerine yukarılarda yer edinmeleri kaliteli mizah yapanları bile bozdu. (Bkz: "Yahşi Batı") Zaten zirvenin ilk iki sırasını "Recep İvedik" in doldurması hep bu kolaycı mizahın zaferi olarak prim yaptı. İlk kez bu sene artık seyirci "O kadar da değil" demeye başladı. Böylece belki sorunlu senaryolar olsa da değişik türden filmler de denenir oldu. Öncelikle ticari sinemamız adına umut veren bu durumu tespitlemek lazım.

Bir de şunu belirtmeli; bütün bu tuvalet mizahının ötesinde BKM'den hep belli bir seviyenin altına inmeyen komedi filmler geldi: "Organize İşler", "Vizontele"ler, "Beynelmilel", "Hokkabaz" ve "Neşeli Hayat"... Bu filmler kimi toplumsal dertleri ele almalarının yanı sıra en azından samimi, trajikomik insan hikayeleri sunmakta başarılı oldular. Teknik kalite için bütçeden feragat etmemeleri de takdir konusu.

"Eyyvah Eyvah" da pekala "Recep İvedik" gibi 'minimum harca maksimum kazan' mantığıyla çıkarılabilecek bir proje olabilirmiş. Ama öyle olmamış. Kimi senaryo sorunlarını saymazsak Ata Demirer'in ilk kez bu kadar sahiplendiği, eğlenceli, samimi ve dürüst bir komedi olmuş.

Çanakkale'de kendi halince dedesi ve ninesiyle yaşayan Hüseyin'in hikayesi aslında öyle

ahım şahım bir şey değil. Binlerce kere anlatılmış bir 'baba arayışı' hikayesi. Babasının ölmediğini keşfeden Trakyalı klarnetçi Hüseyin'in İstanbul'da yolunun bir bar şarkıcısı olan Firüzan'la kesişmesi (sanki Demet Akbağ'ın başka bir film kahramanı Firuze'sine gönderme gibi) parlak bir fikir ürünü değil. Ama sonuçta bu kesişme bir hikaye omurgası oluşturuyor ve kahramanını maceralarla dolu bir yolculuğa çıkarıyor. Bu yolculuk üzerinde yine klişe olaylar oluyor, illaki yanlış adreslere bakılıyor, işin içine mafya filan karışıyor. Hatta hikayeye hizmet etmeyen bir sürü sahnenin olduğu, "Demet'siz" ilk yarım saati bile Ata Demirer'in komik ve asla Recep gibi kabalaşmayan performansı eşliğinde neşeyle geçiyoruz. Fazlalık ve yama gibi duran sahneler var. Mesela deniz kestanesine yüklenen iktidarsız adam niye var filmde? Komik de değil. Buna karşılık iyi bir mizah malzemesi olmakla birlikte, kafasını "Kurtlar Vadisi"ne takmış berber Murat Alemdar (!) tiplemesi neden o kadar az kullanılmış? Hüseyin'in Çanakkale'deki aşkı da yapay biraz. Sadece karşılıklı çay içtikleri sahnenin samimiyetiyle durumu idare ediyor. Ama Demet Akbağ'ın hikayeye girişiyle film yalpalamaya başlamışken canlanıyor ve ayağa kalkıyor. Akbağ'ın, Seda Sayan'dan beslendiğini düşündüren Firüzan performansı onu sinemamızda zaten az üyesi olan 'kadın komedyen' kategorisinin zirvesine taşıyor bir kez daha. Firüzan bir şekilde Hüseyin'e yardım ediyor ama çok geçmeden başarılarını mafyayla derde sokmayı başarıyorlar. Burada da finaldeki düğümün çözülmesi fazla aceleye gelmiş.

Televizyondan gelen Hakan Algül'ün aksamayan ama çok da sinema kokmayan yönetimi durumu idare ediyor. Ata Demirer de bu tamamı kendisine ait ilk senaryosunda kimi zaafılara rağmen yara almadan kurtuluyor.

Özellikle Ata Demirer'in Google esprisine dikkatinizi çekelim. Adeta 'Türk'ün Google ile imtihanı'...

Kayıp babanın ortaya çıkışı senaryoda çok gelişigüzel bir şekilde halledilmiş...

YÖNETMEN Hakan Algül

OYUNCULAR Ata Demirer,

Demet Akbağ, Özge Borak Şakrak

YAPIM 2009 Türkiye

SÜRE 104 dk.

Ahım şahım bir komedi değil ama samimiyeti, dürüstlüğü, performansları ve bazı şakalarıyla kendisini sevdireyor.

DELİ DUMRUL KURLAR KUŞLAR ALEMİNDE

YÖNETMEN Oğuz Yalçın
OYUNCULAR Atıf Emir Benderlioğlu,
 Sema Öztürk, Mustafa Üstündağ
YAPIM 2010 Türkiye
SÜRE 104 dk.

Yerli malı
 komedilerimizde yeni dip
 noktasını aramayı
 bırakabilirsiniz! Gözünüz
 aydın, yanıt burada!

ÇOK ŞÜKÜR, YERLİ KOMEDİLERİMİZİN ANTİPATİK OLMAK KONUSUNDA HİÇBİR sıkıntıları yok! Doğrusu, insan ne yaptığından bu kadar bihaber mi olur, şaşırılmamak elde değil. Belli ki saf ve iyi niyetli bir yeniyetme olan Durul bir cinayet anında yanlış zamanda yanlış yerde olmanın, üstüne bir de vurulan adama yardım etmeye çalışmanın bedelini ağır öder ve üzerine kalan işlemediği cinayet yüzünden yıllarca hapis yatar. İçerden çıkar çıkmaz vakit kaybetmeden bir de askere alınır, nihayet 'vatani görevini' bitirdikten sonra da bıçkın mı bıçkın bir delikanlı olarak mahallesinde kıyasıya racon kesmeye başlar. Saf çocuk Durul gitmiş, yerine önüne gelene 'ayar veren' Deli Dumrul gelmiştir. Mahalleye dönüşüyle birlikte öykü boyunca bizimle olacak bir dolu deli saçması tip de başını sıklıkla kadrıjdan içeri sokar.

Milliyetçi (belki bir parça da mukaddesatçı) hislerle çekildiği de apaçık belli olan film ne yazık ki hedeflediği kitlenin seviyesine dahi çıkmakta zorlanıyor. Şöyle söyleyelim, "Deli Dumrul"u film

olarak sınıflandırsak ilkokul müsamerelerine de aynı sıfatı vermek zorunda kalırız ki, bu sefer de anaokulundaki çocuklara ayıp olur!

Delikanlılık dersleri verirken vicdani retle, eşcinsellikle dalga geçecek kadar cahilleşen, kadınlara 'mal' muamelesi yapacak kadar pervasızlaşan, üstelik bunları yaparken dönüp aynada kendisiyle hesaplaşamayacak kadar da korkak olan bu 'filmsi'yi ciddiye almak sinema sanatına büyük ihanet olur.

Bunlar yetmiyormuş gibi, filmde hapisanelerin kabadayılık ve mertlik konusunda tam bir eğitim yuvası teşkil ettiği, mahallenize döndükten sonra da önünüze gelene dayılanmanızın size her kapıyı açacağı türünden 'ayarsız' mesajlar çıkıyor ki, tam da bugün toplumca bize lazım olan şey bu zaten! 📺

Filmin en iyi ikinci performansı Mustafa Üstündağ'ınki. Deli Dumrul'un bıkmadan çektiği 'tespih'ten hemen sonra ikinci...

Film dört bir yanıla öyle bir dökülüyor ki, herhangi bir öğesini burada öne çıkarmak diğerlerine haksızlık olur!

CENNETİMDEN BAKARKEN

EYYVAH EYYVAH

NINE

VEDA

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
CENNETİMDEN BAKARKEN		★★		★★★★	★★	★★★★	
DELİ DUMRUL KURLAR KUŞLAR ALEMİNDE							★
EYYVAH EYYVAH					★★★★		
NINE				★★★★	★★★★★	★★★★★	
VEDA		★			★★	★★	★★
YENİLMEZ				★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★
ADA: ZOMBİLERİN DÜĞÜNÜ		★★★★	★★★★		★★	★★	★★★★
ARTHUR: MALTAZAR'IN İNTİKAMI					★★	★	
AŞK DERSİ				★★★★		★★★★	★★
BULANIK SULAR					★★★★	★★★★★	
HERKESİN KEYFİ YERİNDE					★★★★	★★★★	
İLİŞKİ DURUMU: KARMAŞIK				★★★★	★★	★★	
İNTİKAM PEŞİNDE						★★★★	★★★★
KAN ARZUSU				★★	★★★★★	★★★★	
KURT ADAM					★★★★	★★★★	★★
PERCY JACKSON & OLİMPUSLULAR: ŞİMŞEK HIRSIZI						★★	
RECEP İVEDİK 3					★	★	★★
ROMANTİK KOMEDİ					★★		
SEVGİLİLER GÜNÜ					★★	★★	★★★★
TANRININ KİTABI			★★		★★★★	★★	★★★★★
ANNA KARENİNA			★★★★			★★★★	
OYUNCU		★★		★★	★★	★	
SESSİZLİK			★★★★		★★★★★		
KANLI DENEY					★★★★		
EICHMANN				★★★★			

ÖZDEMİR ASAF'TAN SİNEMA ANILARI

Özdemir Asaf'ın "Sana Mektuplar" adlı kitabında toplanan karısı Sabahat Selma Tezakin'a yazdığı mektuplardaki ilginç sinema anılarını sizlerle paylaşıyoruz bu hafta. Şairin hayatında sinemanın kapladığı yeri göstermesi açısından da önemli bu mektuplar.

YALNIZLIĞIN, HÜZNÜN VE AŞKIN
ŞAİRİ ÖZDEMİR ASAF'IN, ÇOĞU
ZAMAN 'SABAH' DİYE SESLENDİĞİ
KARISI SABAHAT SELMA TEZAKIN'A

yazdığı mektuplar geçtiğimiz günlerde "Sana Mektuplar" adıyla Doğan Kitap tarafından yayımlandı. Usta şairin, geniş bir zaman dilimine yayılan ve dikkat çekici pek çok unsur içeren mektupları, özellikle 1948'de Ankara'daki (öncesinde Gelibolu ve sonrasında Erzurum) askerlik günlerine dair ilginç sinema anılarını da kapsıyor. Bir anlamda, "Sinema kaçtı gözüm!" demiş gibi olan büyük şairin bu pek bilinmeyen 'sinemasal notları'nı, noktasına virgülüne dokunmadan aktarıyorum...

"Karıcığım ben askerdeyim diye sinemaya gitmemekle hem iyi etmişin hem de fena. Çünkü ben senin hoş vakit geçirmeni, eğlenmeni isterim. Eğer müsait fırsat eline geçerse kendini mahrum etmemi rica ederim.

Sinemaya gitmene gezmene bir şartla müsaade ederim: Gördüklerini bana böyle ana hatlarıyla nakledersen. Çünkü o zaman ben de seninle beraber gezmiş görmüş olurum ve faydalanırım."

"Arkadaşlar hep sinemaya gidiyorlar, fakat benim canım istemiyor. Bu hafta bir sinemada '5 Kardeşiler' diğeri de 'Postacı kapıyı 2 defa çalar' oynuyor. Fakat gitmeyeceğimi zannederim."

"Mektubu vaktinde veremedim. Bu arada evvelki günkü Pazartesi akşamı sinema vardı. Deanna Durbin'in 'Senin Olacağım' isimli filmi oynadı. Yanında da dünya havadisleri, yurt havadisleri, spor havadisleri etrafı olarak gösterildi."

"Şimdi saat 9'a geliyor. Daha 4 saat sonra nöbetimiz bitecek. Ankara sinemasında (Başvekil) ismi ile bir film oynuyor. Saat 15'te başlıyor. Ona gitmek istiyorum. Çünkü bu İngiliz filminin güzel olduğunu tahmin ediyorum. Filmin mevzuu Disraeli'nin (Benjamin) hayatıdır. Tavsiye etmiş olduğum arkadaşlar gitmiş,

beğenmişler." "Yenişehirde Özen Tavukçu muhallebicisinde yemek yedim. Ondan sonra Ankara sinemasına gittim. Bu, Ankarada sinemaya ilk gidişim. Filimlerden biri erkence başladığı için onun yarısını gördüm. 'Deniz ateşler içinde' isimli bir film idi. O da güzeldi. Gördüğüm kısımdan filmin başındaki mevzu parçasını tahmin edebildiğim için ve 2'nci filminden sonra zaman az kaldığı için tekrar sinemada kalmadım. Başvekil ismindeki film, İngiliz Başvekil Lord Beaconsfield = Disraeli'nin hayatına dairdi. Çok hoşuma gitmiş olduğunu tahmin edersin. Çok kuvvetli sözler ve güzel sahneler var.

Mevzu 1837 senesinde başlıyor. Filmde Osmanlı imparatorluğu tarihini ilgilendiren safahat da var. Neticede iyi bir film."

"Bugün saat 14'e doğru çıktık. Yeni Sinemada 'Gilda' ve 'Beyaz Yıldırım' adında çok güzel renkli bir film oynuyordu; ona gittim. 'Gilda'yı seninle beraber görmüştük. 'Beyaz yıldırım' da bir çiftçi ailenin atları arasındaki bir tayın hayatına dair fevkalâde güzel bir film."

"Sur sinemasında 'Sönen Işık' oynuyor. Ronald Colman'ın filmi. Hani neredeyse buradan kalkıp 17.15 seansına gideceğim gibi."

"Bu hafta Ronald Colman'ın bir filmi oynadı. Eski bir Amerikan komedisi. Sinemacı bir bobini de sırasız oynattı. Zaten maziye dönüşlü, karışık olan filmi bir kat daha karıştırdı."

"Bugünkü 30 Ağustos Pazartesi günü iznimiz saat 22'ye kadar. Şimdi saat 19. Bugün aynı tarihli mektubu yazdıktan ve postaya attıktan sonra Park sinemasına gittim. (Karmen) ve (Postacı Kapıyı 2 Defa Çalar) filimleri oynuyordu. İşte 15 dakika önce oradan çıktım."

"Ankara Sinemasına gittik. (Turgut ile 331): 'Unutulmayan bir şarkı: A Song to Remember'. Asıl Türkçesi daha iyi. 'Hatırlanacak bir Şarkı'.

İlk defa görüyormuş gibi seyrettik. Film

bir tarih ve hayal. Bu an Ankara ise, hakikat."

"Vakit geçirmek için saat 10 matinesine Ulus sinemasına gideceğim. 'Beş Kardeşiler' ile 'Denizaltı 104' oynuyor. 'Beş Kardeşiler' çok güzelmiş. Galiba ben görmemişim."

"Sinemaya sabahleyin giremedim. İzdiham vardı. 14'te girdim. 'Beş Kardeşiler' çok iyi, iyi ki gitmişim. Acele yazıyorum."

"Şimdi saat tam dokuz. Mithat beylere gideceğim. Ondan önce bir sinemaya gitsem mi diyorum. Yeni Sinemada 'Hürriyet Çanı' var. Bakalım Ulus meydanına çıkınca neye karar veririm."

"Sinemaya hiç gitmedim. Canım hem bazan gitmek istiyor, hem de istemiyor."

"Seninle sinemaya gittiklerimiz hatırıma geliyor. Sinemaya gidemiyorum. Seda ile de haylidir gitmedik. Yalnız geçen hafta Georges Brassens'in 'Porte de Lilas - Lâle Sokağı'na gittim. Bir defa: Dün de 'Kırmızı Balon' orda gene başladı. Sen bana gör demiştin. Gitmek istiyorum ama vakit bulup gidebileceğimi zannetmiyorum. Sinemaya gidersem kendimi çok yalnız hissedeceğimi sanıyorum. Ha, pardon bir de Peyami Safa ile gittik. Bir İtalyan filmiydi. Maria Shell ile iştirakli, adını unuttum. Peyami Beyin loca bileti vardı. Bana uğramıştı gitmişim."

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin! ❏

YALNIZ VE GÜZEL ÜLKENİN FİLMLERİ

"Batı bizi sevmiyor" diye sızlanmayı pek severiz. Oysa emek verilmiş her güzel şeyin, mutlaka bir karşılığı var. İşte geçen hafta Altın Ayı alarak göğsümüzü kabartan "Bal" ve işte Türk sinemasının 1960'lardan bugüne iftihar karnesi. Biz, tam 69 film saydık. Unutup atladığımız varsa affola...

KİM NE DERSE DESİN, ARABESKİ, ONUN YARATTIĞI HALETİRÜHİYEYİ, AĞLAYIP SIZLANMAYI, HATTA 'BİZ ZATEN her acının tiryakisi olmuşuz' tarzı yakınmaları, oturduğumuz yerden hiçbir şey yapmadan şikayet etmeyi seven bir milletiz. Oysa bilimde, sporda (özellikle son yıllarda futbol ve basketbolda), müzikte (bakınız meşhur kalp ağrımız Eurovision) ve daha pek çok konuda dünyanın önde gelen ülkeleriyle aşık atıyoruz çoğu kez. Buna gönül rahatlığıyla, istisnasız tüm dünya insanların ortaklaşa gördüğü en güzel düş olan sinemayı da katabiliriz.

Bir zamanlar sansürün emir komuta zinciriyle işbaşında olduğu, akıl almaz gerekçelerle filmlere ve yönetmenlere resmen zulmedilen dönemlerden bugüne, üç eksik beş fazla ortalama bir hesapla tam 69 filmimiz yurt dışında ödül almış... Bu rakama, yabancı festivallerde gösterilen, çeşitli ödüllere aday olup da alamayan filmler dahil değil üstelik!

1990'larda televizyon dizisi "Şehnaz Tango"yu çeken, sinemadaki yönetmenlik serüvenine 2000 yılında "Herkes Kendi Evinde" ile adım atan, ardından 2004'te "Meleğin Düşüşü", 2007'de ise "Bal"la tamamlanacak "Yusuf Üçlemesi"ne başlayarak önce "Yumurta"yı, ardından 2008'de "Süt"ü çeken Semih Kaplanoğlu, kitleye oynamak yerine gönlündeki sinemayı yapmayı inatla sürdürerek, en büyük takdiri Berlin Film Festivali'nde

büyük ödülü kucaklayarak aldı geçen hafta...

Hollywood filmlerinin tüm ihtişamı karşısında sinemanın artık pek çokları için bir 'eğlence' aracı olarak görülmesi, sinemanın aynı zamanda bir 'sanat dalı' olduğu gerçeğini değiştirmiyor kuşkusuz. Bu mantıktan yola çıkarak her ülkede olduğu gibi bizde de sadece gişeye yönelik, yapımcılarının yüzünü güldüren saçma sapan, bir çırpıda izlenip unutulmuş filmler çekiliyor, çekilecek de... Sinema bir koldan 'eğlence' olarak ilerlerken, diğer yandan "Bal" gibi yapıtlar da çıkacak, biz sinema yazarları ve bir avuç sinemasever de bu filmleri hayranlıkla izleyeceğiz. (Tırnak içindeki 'sinemasever' kitlenin halkın beğenisinden uzak olduğu tartışmalarına hiç girmeyelim. "Kim neyi beğeniyorsa onu izlesin" demek en doğrusu sanırım.)

TÜRK SİNEMASININ YURT DIŞI ÖDÜL KARNESİNE ŞÖYLE BİR BAKMAYA NE DERSİNİZ PEKİ? BÖYLELİKLE SİZ DE, GİŞEDE

büyük iş yapmayan ama dışarıdaki festivallerde ödüller almış filmlerimizi bir hatırlayın, bakalım geçen zaman zarfında bu güzel eserler, değerlerinden bir şey kaybetmiş mi? Beraberce görelim...

Hemen söyleyelim, 1960'lara kadar yurt dışına gönderdiğimiz bir filmimiz yok. Bunda, filmlerin devlet tarafından sıkı kontrol altında tutulmasının ve bazen de yurt dışına çıkarılmasına izin

verilmemesinin payı büyük. 1960'larda ise malum tek filmimiz var; Metin Erksan'ın "Susuz Yaz"ı... 1963 tarihli film, bize ilk ve çok büyük bir ödül getiriyor; geçen hafta "Bal"ın aldığı Altın Ayı ödülünü... Ama sanmayın ki "Susuz Yaz", öyle güle oynaya Berlin'e yollanmış. Tarladaki buğdaylar cılız gözüküyor ve Türkiye'nin imajını sarsıyor, ayrıca Metin Erksan'ın siyasi görüşleri de hiç hayra alamet değil gerekçesiyle, filmin yurt dışına çıkışı yasaklanıyor. Ancak farklı bir isim altında, film kaçırılarak Berlin'e götürülüyor, en büyük ödülü alınca da devletin tavrı değişiyor. Siyah beyaz "Susuz Yaz" bugün halen pek çoğumuzun görme şansına erişemediği, gizliden gizliye hâlâ saklanan ve kitlelere ulaşamayan, talihsiz bir başyapıt olarak keşfedilmeyi bekliyor. (Filmin, restore edilmiş harika bir kopyası TheAuteurs.com sitesinde ücretsiz izlenebiliyor.)

1970'lere geldiğimizde, dışarıda ödül alan tam dokuz filmle karşılaşırız. İlki, 1970 yapımı Yılmaz Güney filmi "Umut" (Grenoble Film Şenliği Seçiciler Kurulu Özel Ödülü)... Ardından 1972'de Türkan Şoray, ilk kez yönetmenliği denediği "Dönüş"le Belçika Kadın Yönetmenler Festivali'nde Özel Mansiyon kazanıyor. 1974'te "Bedrana", Karlovy Vary Festivali'nde Cidalc ödülü alıyor. Sinemamızın tartışmasız en güzel yapıtlarından "Selvi Boylum Al Yazmalım" ise sadece 1977'de Taşkent Film Şenliği'nde Şoray'a En İyi Kadın Oyuncu

ESRAR PERDESİ

(TORN CURTAIN, 1966)

"Üç Maymun" (2008)

"Susuz Yaz" (1964)

"Duvara Karşı" (2004)

ödülü getiriyor. Başka festivallere gönderilse, ödülleri silip süpürecek belki?

BERLİN MACERAMIZ 1978'DE "SÜRÜ"YLE DEVAM EDİYOR. YILMAZ GÜNEY'İN HAPİSTEYKEN SENARYOSUNU YAZDIĞI, ZEKİ

Ökten'in yönettiği yapıt, Berlin'de FIPRESCI ödülü, Locarno'da ve Antwerp'te En İyi Film ödüllerini alıyor. Seks furçasının artık pornoya dönüştüğü 1979'da yılında ise, şaşırtıcı şekilde dört filmimiz birden dışarıda ödüllendiriliyor. "Bereketli Topraklar Üzerinde" Nantes'da ve Strasbourg'da Büyük Ödül'leri toplarken, bir başka Yılmaz Güney-Zeki Ökten işbirliği olan "Düşman", Berlin'de Jüri Özel Ödülü ve En İyi Senaryo ödülü alıyor. "Hazel", Lahey, Mannheim, Prades ve San Sebastian'da en önemli ödüllerini toplarken, "Yusuf ile Kenan" Milano'da Büyük Ödül'ün sahibi oluyor.

12 Eylül'ün her şeyi ve herkesi silindir gibi ezdiği 1980'lerde insanlar giderek televizyon ve video bağımlısı haline gelirken ve Türk sineması artık yavaş yavaş bitkisel hayata girerken, 80'ler boyunca tam 12 filmimiz dışarıda irili ufaklı ödüller alıyor. Sinemamızın artık tamamen kendini tükettiği ve sonra küllerinden yeniden doğduğu 90'lı yıllarda ise 11 film var 'ecnebi' ödüllü...

1980'ler yine tıpkı 60'lar ve 70'lerde olduğu gibi sansürün gazabına uğrayan ve ne zorluklarla çekilebilen filmlerin dönemi. İlk anacağımız, aynı zamanda Sinan Çetin'in de hem solculuk dönemine ait olup, hem de ilk yönetmenliği olan "Bir Günü'n Hikayesi". Bu aslında ismi başta olmak üzere senaryosu, kurgusu ve sair ne varsa baştan aşağı değişmek zorunda kalmış, talihsiz bir yapıt. Tam darbe yılında yani 1980'de çekilmiş olması da bunda etken sanırız. Yine de bu haliyle Hyeres Genç Filmciler Festivali'nde Halk Jürisi Ödülü almayı başarmış.

Filmleri ve ödülleri tek tek saymaktansa, hızlıca film isimlerini vererek ve belli başlı ödülleri anarak devam edelim... 1981'de "At", Cannes'da Altın Palmiye olarak sinemamıza ikinci dev ödülü kazandıran Yılmaz Güney-Şerif Gören başyapıtı "Yol", ülkemizde gösterime girmesi bile engellenmek istenen ve çok geç sinemalara çıkan "Hakkari'de Bir Mevsim", yine bir Şerif Gören harikası olan "Derman", "Kaşık Düşmanı", Berlin'de mansiyon alan "Pehlivan", Strasbourg'da ikincilik kazanan "Bir Avuç Cennet", Venedik'te sinema yazarları ödülü alan,

Uzak İhtimal (2009)

hem Türk sinemasının hem de 80'lerin en önemli yapıtlarından "Anayurt Otel", "Herşeye Rağmen" ve Almanya'da yaşayan Tevfik Başer'in Locarno'da Gümüş Leopar kazanan "40 Metrekare Almanya" ile Strasbourg'da büyük ödülü alan "Sahte Cennete Veda" adlı filmleri, 80'lerin yurt dışındaki yüz akı eserleri...

12 Eylül darbesinin etkileri yıllar geçtikçe sanatçıları da apolitik bir yöne savururken, filmler de artık yavaş yavaş siyasi içerikten arınıp, daha kişisel sorunlara eğilmeye başlar. Kimilerince alaycı bir tavırla 'entel filmler' olarak da anılan ama ne alıcısı olduğu varsayılan kitleye ne de festivallere yaranabilen ne idüğü belirsiz ve son derece sıkıcı, kötü, sözüm ona sanat filmleri ortaya çıkar. 1990'ların ortalarına kadar sürecek bu dönemde, kuşkusuz halen adı anılmaya değer kimi iyi yapıtlar da çekilir.

1 990 SENESİ ÖDÜL AÇISINDAN BEREKETLİ GEÇER. "CAMDAN KALP", "GİZLİ YÜZ", İSTANBUL FİLM FESTİVALİ'NDE

gösterilmesi engellenmek istenen ve son anda Kültür Bakanlığı'nca alınan 'uluslararası festivallerde sansür uygulanamaz' kararı ile gösterilebilen "Karartma Geceleri", "Piano Piano Bacaksız", Canan Gerede imzalı "Robert'in Filmi" ve her ne kadar İsviçre-Türkiye-İngiltere ortak yapımı olsa da, senaristi Feride Çiçekkoğlu ve Türk oyuncularından oluşan kadrosuyla bu toplama alabileceğimiz, En İyi Yabancı Film Oscar'ı kazanan "Umuda Yolculuk" (Reise der Hoffnung)... İkisi de 1992 yapımı olan "Berlin in Berlin" ve "Dönersen Isık Çal"la birlikte 90'ların ilk yarısı tamamlanır. Ta ki ikinci yarıdan itibaren genç kuşak sinemacılar sazı eline alana kadar...

Nuri Bilge Ceylan'lar, Zeki Demirkubuz'lar ve hemen ardından Reha Erdem, Semih Kaplanoğlu gibi isimler artık Türk sinemasının yeni yüzünü temsil edecek bir kuşağın da öncüleridirler. Ceylan, kısılardan sonra ilk uzun metraj filmi "Kasaba" ile Berlin, Nantes, Tokyo gibi festivalleri dolaşarak ödülleri toplar. 1997'de Demirkubuz "Masumiyet" ile, 1999'da ise Ceylan "Mayıs Sıkıntısı" ile, büyük olmasa da aldıkları irili ufaklı ödülleri "Biz geldik" demektirler artık...

1990'larda SSCB'nin yıkılışı ve solun zayıflamasıyla birlikte sol içerikli siyasi filmler artık bir tehdit oluşturmazken, bu sefer de özellikle 2000'lerde Kürt sorunuyla ilgili filmler sansürle cebelleşmeye başlar. Berlin'de Jüri Özel Ödülü alan "Güneşe Yolculuk", 2000 yapımı olmasına rağmen halen televizyonda yayımlanamamıştır örneğin... Gösterimi engellenmek istenen "Büyük Adam Küçük Aşk", ve yine Kürt sorununa değinen "Fotoğraf", yurt dışında ödülleri toplar. Montreal'de ödül alan "Hiçbir yerde", pek çok festivalden kucak dolusu ödül kazanan, Cannes'dan da üç büyük ödülle dönen "Uzak", "Çamur", Berlin'de Altın Ayı alan Fatih Akın'ın olay filmi "Duvara Karşı", "Yazı/Tura", San Sebastian'da Jüri Özel Ödülü alan rahmetli Ahmet Uluçay'ın şaheseri "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak", "Gönül Yarası", "Meleğin Düşüşü", Pelin Esmer'in cesur belgeseli "Oyun", "Beş Vakit", yine Ceylan'ın Cannes'da FIPRESCI ödülü alan "İklimler'i", "Dondurmam Gaymak", "Takva" ve "Beynelmilel" gibi filmler, yeni bir izleyici kitlesinin de habercisidir adeta. "Ödüllü film gişede iş yapmaz" şablonu artık değişmek üzeredir. Özellikle "Duvara Karşı", "Gönül Yarası", "Dondurmam Gaymak", "Takva", "Beynelmilel" gibi filmler, aldıkları ödüllerin yanı sıra, gişede de yapımcının yüzünü güldürüp, geniş kitlelerle buluşurlar.

2007'de "Mutluluk", Cannes'da senaryo ödülü alan "Yaşamın Kıyısında", "Beyaz Melek", "Yumurta" adlı filmler; 2008'de "Rıza", "Tatil Kitabı", "Devrim Arabaları", "Üç Maymun", "İssiz Adam", "Gitmek: Benim Marlon ve Brandom", "Sonbahar"; 2009'da "Pandora'nın Kutusu", "Pazar: Bir Ticaret Masalı", "Dilber'in Sekiz Günü", "Nokta", "11'e 10 Kala", "Uzak İhtimal" ve "İki Dil Bir Bavul"; "Bal" a kadar uzanan yolda Nuri Bilge Ceylan'ın sözleriyle 'yalnız ve güzel ülke' Türkiye'nin yüzünü dışarıda ağartan, ödülleri alarak göğüs kabartan filmlerimiz olarak isimlerini altın harflerle yazdırırlar sinema tarihimize...

SEKİZ BUÇUK

Büyük usta Federico Fellini'nin, sinemasının tüm temalarını kusursuz bir bireşimle damıttığı "Sekiz Buçuk" (8½), özel hayatında kafası tümüyle karışık bir yönetmenin yaratım sancılarına odaklanıyor.

DAVID LYNCH, AZ VE ÖZ VERDİĞİ SÖYLEŞİLERDE BIKMADAN VE USANMADAN KENDİSİNE İLHAM VEREN BAŞLICA YÖNETMEN

olarak onun adını sayar. Nasıl saymasın? Düş ile gerçeğin, fantezi ile hakikatin, anılar ile bugünün bu denli iç içe geçtiği Fellini sineması, günümüzde Lynch'in izlediği yolun taşlarını onlarca yıl önce döşemiştir. 1963'te gerçekten de hayatını en çok sorguladığı süreçlerden birindeyken çektiği 'sekiz buçukuncu' filmi "Sekiz Buçuk"la (Filmin adı bile bir belirsizliğe işaret değil mi? Ne sekiz, ne dokuz!) film yönetmenlerinin beyazperdedeki en önemli temsillerinden birine imza atmıştır.

Yönetmen Guido Anselmi'dir (Marcello Mastroianni) kahramanımız. Yeni projesi hesapta bir bilimkurgu filmidir ama kurulan devasa uzay gemisi seti dışında ortada ne doğru dürüst bir senaryo ne de ne yapacağını adam akıllı bilen bir ekip vardır. Projenin başında olması gereken Guido ise zihinsel anlamda karmaşık bir süreçten geçmektedir. Hayatındaki kadınlar, geçmiş, kariyeri, yeni projesi onu psikolojik olarak kısıp almış, bırakmamaktadır.

"Sekiz Buçuk" enfes bir kabus sahnesiyle başlar. Bir arabada sıkışıp kalmış Guido, çevresindeki arabalardan kendisine atılan şaşkın bakışlardan bunalmaktadır. Ses kuşağından kulaklara hiçbir ses ulaşmaz ve bu karabasanı andıran kabus Guido'yu boğdukça boğar. Ardından deniz kenarında yüzlerce metre havada ayağına bağlı bir ipele çekiştirilir. Tam Fellini'nin vizörüne layık bu açılış sahnesiyle, birkaç dakikada Guido'nun içinde bulunduğu haleti ruhiyeyi çözdüğümüz gibi, yönetmenin (yani Fellini'nin) ilerideki iki

küsur saat boyunca seyreleyeceğimiz üslubun özetine de tanıklık etmiş oluruz. İzleyeceğimiz bir nevi 'Guido Bey'in gündüz düşleri'dir.

Sinemasal anlamda çocuğu Lynch ve torunu Gondry gibi takipçilerine yıllar sonra yol gösterecek Fellini üslubu "Sekiz Buçuk"ta en arı biçimiyle vücut bulur. Guido'nun düşleri, fantezileri ve anıları, neredeyse yaşadığı hakikatin bir parçasıdır. Guido'nun zihninin ürettiği her tahayyül bugünkü bir gerçekliğe tutunur. Lakin yine de, imgeler ile gerçeklik birbirinden keskin bir şekilde ayrılmaz. Örneğin yeni filmde ele alacağı dinî bir meseleyle ilgili olarak papazla konuşmaya gittiği sırada gördüğü irice bir kadın Guido'yu çocukluk anılarında saklanan rumba dansçısı Saraghina'ya götürür.

Fellini, sinema tarihinin en arsız ve cüretkar yönetmenlerinden biri olabilir ama kendisini izleyicisine onun kadar sarıh ve dürüst ifade eden bir başka yönetmene rastlamak zordur. Her ne kadar kendisi aralarındaki güçlü paralellikleri reddetse de, Guido basbayağı Fellini'den bir parçadır. (Siz ona bakmayın, vaktiyle "Her sanat eseri otobiyografik özellikler taşır. İnci istiridyenin otobiyografisidir" buyurmuş bir yönetmenle karşı karşıyayız) Guido da film içindeki filmde kendisini ifade etmek istemektedir; hatta filmin sonlarına doğru beraberce hamama girdiği arkadaşı ona "Sen aslında bir adamın zihnindeki karmaşayı anlatmak istiyorsun" der.

Sürrealizmle mizahın tam bir Fellini kusursuzluğunda harmanlandığı bölüm Guido'nun, hayatına giren tüm kadınları Wagner'in "Walkürenritt"i eşliğinde 'terbiye ettiği' o anıtsal sekanstır. (Yıllar sonra F.F. Coppola aynı besteyle "Kıyamet"te bir başka

efsanevi sahneye imza atacaktır. Her şey bir yana, her ikisinin de Wagner'in bu eserini farklı dozajlarda da olsa 'şiddet'le kol kola sokması manidardır) Pek çoğumuz gibi, Guido da gerçek hayatta yüzleşemedikleriyle düşlerinde hesaplaşmaktadır. Yine düşlerinde kaybolan Guido bir anda kendisini hayatına girmiş renk renk, boy boy kadınların ortasında elinde kırbaça bulur. O kırbaç şaklattıkça kadınlar muazzam bir koreografiyle ortalıkta dört dönerek dans eder, hatta sevişirler. Görüntü yönetmeni Gianni di Vincenzo'nun siyah-beyaz görüntülerle ve bu sekans için yarattığı ışık-gölge oyunları, Guido ve kadınlarının mizansendeki hal ve tavırlarına adeta eşlik etmesi görülmeye değerdir.

Neredeyse hepsi sinema antolojilerine girmiş sahnelerin başında ise kuşkusuz final bölümü gelir. Guido'nun çevresindeki herkesle uzay gemisinin setinin etrafında adeta resmî geçit yaptığı final sekansı bu zihinsel karmaşaya konabilecek en anlamlı noktadır. (Hoş, final de Guido'nun zihninin bir ürünü olarak yorumlanabilir)

En iyi kostüm ve yabancı dilde en iyi film Oscar'larına layık görülen "Sekiz Buçuk", kır saçlı yalgın yönetmen Guido'da şık bir kompozisyona imza atan ve yıllar içerisinde Federico Fellini'nin alter egosuna dönüşen Marcello Mastroianni'nin oyunculuğunun da doruk noktalarından biridir. Claudia Cardinale, Anouk Aimée, Sandra Milo, Rossella Falk ve Barbara Steele gibi güzel dilberler Guido'nun gezindiği düşler bahçesinin mis kokulu çiçekleridir.

"Sekiz Buçuk", fikirleri daima imgelerin üzerinde yükselen bir yaratıcı yönetmenin yaşadığı ruhsal çıkmazın tasviridir. Sadece Guido'nun değil, belki Fellini'nin de... ■

ANNA KARENINA

RUS EDEBİYATININ ÖNEMLİ ESERLERİNİN BEYAZPERDEYLE İÇLİ dışlı olması, yakın dönemlerde pek de tercih edilen bir durum değil. Özellikle

Glasnost sonrası Rus sinemasında bu türden eğilimlere rastlamıyoruz. Ama iş Sovyet sinemasına gelince, Rus edebiyatının devasa eserlerinin -zaman kısıtlamasına gidilmeden- uyarlandığını görüyoruz. Tolstoy'dan Dostoyevski'ye uzanan bir yelpazede karşımıza çıkan bu uyarlamalar, bir yandan Sovyet sinemasının teknik açıdan ulaştığı boyutu da gösteriyor bizlere.

Tolstoy'un 'oku oku bitmez' romanlarından "Anna Karenina" da uyarlama trafiğinden nasibini almış bir eser. Kocasını aldatan bir kadının, yaptığı bu 'tercih'le örselenen ruhunun giderek çöküşünü yansıtan hikaye, baş kahramanı Anna'yı alabildiğine 'farklı' bir kadın karakter olarak çiziyor. Aşkın peşine takılmasına karşın, 'iyilik timsali' kocasının yaklaşımıyla bir tür vicdan hesaplaşmasına da giren Anna, çevresel faktörlerin baskısına 'yiğitçe' göğüs geriyor, ama sevdiği adamla onu 'suçlu' hissettiren kocası arasında kalmanın bedelini epeyce ağır ödüyor...

Aleksandr Zarkhi'nin 1967 yapımı "Anna Karenina"sı, Tolstoy'un 'oyumlulu' metnini doğru yansıtmada konusunda problemlili değil. Ancak böylesi 'büyük' bir eser beyazperdeyle buluşurken bazı 'kopukluklar' da beraberinde geliyor. Filmi izlerken romanın akışkanlığını tam anlamıyla göremiyoruz; bazı bölümler uzunca önümüze gelirken, bazı bölümlerin hızlıca geçildiğine tanık oluyoruz. İki buçuk saat gibi uzun sayılabilecek bir oyun süresine sahip olmasına karşın, hikayenin 'tamamlanamamış' hissini verdiğini söyleyebiliriz.

Filmin böylesi bir handikapı olması, Anna'nın ruhunu anlamamıza engel olmuyor öte yandan da. 'Kadın özgürlüğü'nün başlıca simgelerinden biri olduğuna inandığımız bu karakter, 'sınıf'ının (ve erkeklerin) onu yalnızlığa itmesini umursamadan bildiği yolda ilerliyor, her ne kadar kendisi için trajik sonuçlar doğuracak olsa da. Kendini aşka adanmış bir kadın Anna ve bu uğurda feda

edemeyeceği hiçbir şey yok. Sadece oğlundan vazgeçmek istemiyor, ama onu da 'kayıplar hanesi'ne yazdırmaktan kurtulamıyor.

Klasik 'iki erkek, bir kadın' formülünü kullanıyor gibi görünse de, "Anna Karenina"nın böylesi 'beylik' bir sınıflandırmadan çok ötelere yoğunlaşan bir derinliği var kuşkusuz. 'Aşk' ve 'emek' arasında sıkışan baş karakterinin, giderek onu 'delilik' sınırlarına götüren bu durumla baş etmeye çalışmasını izlerken, 'vicdan'ın yan etkilerini de yakinen takip ediyoruz hikayede. Anna'yı ikircikli bir pozisyona sokan ve adları aynı olan iki erkeğin durumları da pek iç açıcı değil aslında. İkisi de Anna'yı seviyor ama tam anlamıyla onu 'kazanmaları' mümkün olmuyor, olamıyor. Her ikisinin de sınıfsal baskılara boyun eğme potansiyelleri var ve bu durumla hem kendilerini hem de Anna'yı örseliyorlar, bunun sonuçlarıyla yüzleşecek 'cesaret' de bir türlü ortaya çıkamıyor.

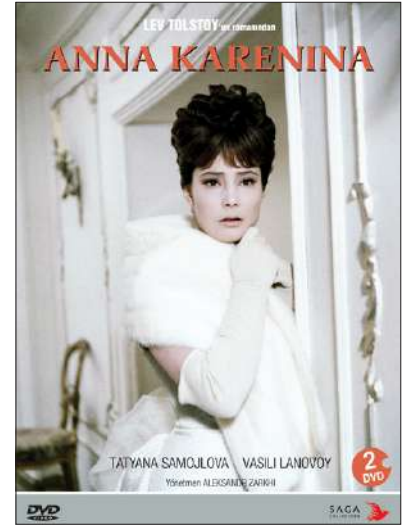
Hikayenin 'sınıfsal kirlenme' üzerine söyledikleri de önemli tabii. Karakterlerin içinde oldukları 'üst sınıf'ın kurallarının onları ne şekilde sıkıştırdığını, bunun yanında ait oldukları 'toplum'un çökmeye mahkum yapısının nasıl kendini gösterdiğini, hangi durumda olursa olsun 'kabullenme' erdeminin su yüzüne çıkmadığını da görüyoruz filmde. Yan karakterlerden birinin yaşadığı 'hesaplaşma' aracılığıyla 'üreten sınıf'a hakkını da vermeye çalışıyor hikaye, iki sınıf arasındaki 'aşılabilir' uçurumun tarifini de yapıyor bir yandan.

Tolstoy'un metnine olabildiğince sadık kalarak beyazperdeye taşınan "Anna Karenina", Sovyet sinemasının efsane stüdyosu Mosfilm'in sınırsız olanaklarının bütün ihtişamıyla kendini gösterdiği filmlerden biri aynı zamanda. Sanat yönetimiyle kusursuzluk abidesine dönüşen film, Leonid Kalashnikov imzalı görüntüleriyle de döneminin ötesinde anlar yakalamayı başarıyor. Keşke filmi orijinal formatında (70mm) izleyebilseydik... [1]

 Anna'nın kocasını canlandıran Nikolai Gritsenko, 'tepkisiz' oyuncululuğuyla karakterini diğerlerinden bir adım öteye taşıyor.

 Anna'nın aşkın tuzağına düşmesini filmde çarçabuk hallediyor yönetmen ve bunu tam anlamıyla sindirmemizin önüne geçiyor.

YÖNETMEN Aleksandr Zarkhi
OYUNCULAR Tatyana Samojlova, Nikolai Gritsenko, Vasili Lanovoy
YAPIM/SÜRE 1967 Sovyetler Birliği, 137 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.33:1 (LB), 2.0 DD Rusça (T.A.)
ŞİRKET Saga

Tolstoy'un eserini sinemayla buluşturan yapım, sanat yönetimi ve görüntü çalışmasıyla kusursuzluğu yansıtıyor.

CENNETTE BEŞ DAKİKA

ORJİNAL ADI Five Minutes In Heaven
YÖNETMEN Oliver Hirschbiegel
OLUNCULAR Liam Neeson,
 James Nesbitt, Mark David
YAPIM/SÜRE 2009 İng.-İrlanda, 88 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.77:1,
 5.1 DD İngilizce ve 2.0 DD Türkçe
ŞİRKET Tigon

"Frost/Nixon" in
 potansiyeli var
 ama iyi
 senaryo yok!

BİR TERÖR MAĞDURU, AĞABEYİNİN KATİLİYLE 33 YIL SONRA BİR TV programı aracılığıyla yüzleşmeye hazırlanıyor. Bu çarpıcı fikirde, Ron Howard'ın iki yıl önceki sürpriz başarısı "Frost/Nixon"ın potansiyeli var; ancak yönetmen Hirschbiegel'in elinde o denli ince çalışılmış bir senaryo yok.

Örneğin 12 yıl hüküm giymiş eski katil Alistair'e (Neeson) kendisini ifade etmesi için epey zaman ayıran TV kanalı, psikolojik açıdan çok zor bir yükün altına gireceğini bal gibi bildikleri Joe'ya (Nesbitt) eşit imkanlar tanımıyor ve onu makyaj odasından neredeyse apar topar Alistair'in karşısına dikmeye yelteniyor. Bunun bir TV fiyaskosuna dönüşeceğini öngörmek için kahin olmaya gerek yok. Günümüzün magazin televizyonculuğu sığlığına göre bile kabul edilebilir bir hata değil bu. Keza, Alistair'in soğukkanlılığını ve nasıl değiştiğini açıklamaya tenezzül etmeyen senaryo, Joe'nun TV programına kadarki hayatını yok sayıp onu ansızın

sinir krizi sayıklamalarına boğulmuş bir adam olarak karşımıza getirerek de empati kurmamızı güçleştiriyor. Belli ki, kin gütmenin de en az cinayet işlemek kadar insan hayatını yok edebileceği fikrini işlemeye çalışıyorlar. Ancak bu uğurda Joe'nun hayatını geçmişten ibaret bırakıp tümüyle Alistair'den yana taraf tutmak epey kötü bir yöntem.

Nesbitt, Robert De Niro örneğinde olduğu gibi, ne kadar az konuşursa o kadar iyi bir aktöre dönüşüyor. Dolayısıyla buradaki fevri çıkışları, absürd soruları, sayıklamaları, küfretmeleri, kısacası adeta hiç susmaması karakterinin psikolojik baskı altında olmasına rağmen onu anlaşılır ve inandırıcı kılmıyor.

Bir de "insanlar değişmez" şiarını benimsemişseniz hiç sevmeyeceğiniz bir karakter olan Alistair'in cami imamlarına seslenerek İslami terörü durdurmaya yeltendiği komik bir sahne var!

Terörü durdurmaz, ama belki Türk sinemasına ilham ve cesaret verebilir.

Cennette beş dakikadan neyi kast ettiklerini hiç düşünmek daha iyi.

OYUNCU

ORJİNAL ADI Gamer
YÖNETMENLER Mark Neveldine,
Brian Taylor

OYUNCULAR Gerard Butler, Amber
Valletta, Michael C. Hall, Kyra Sedgwick
YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 95 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce ve
2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Kanal D Home Video

Sıfır orijinalite ve
berbat bir reji ile
nasıl aksiyon filmi çekilir,
güzelce yanıtlanıyor.

MARK NEVELDINE VE BRIAN TAYLOR
İKİLİSİ, TAMAMEN IŞIK HIZINDAKİ
kurguya ve zıplayan kameraya dayalı
sinemalarının üçüncü örneğini
verdiler. Bu filmin, ortaklıkları bozulmayan
sinemacıların en kötü filmi olduğunu iddia
edebiliriz. "Tetikçi"den [Crank] "Oyuncu"ya
uzanan süreçte, yönetmenlerde eğreti duran bir
ciddileşme, söylem kazanma çabası
görülebilir. Fakat bu olumlu bir ilerleme değil.

"Tetikçi" serisinde bir 'makara' faktörü vardı.
Filmin taşkınlıklarına anlam katıyordu bu.
Biliyorduk ki bilgisayar oyunu kültüründen
beslenen salt kinetik enerjiye dayalı bir
eğlencelik izliyorduk. Yer yer eğlendirdiği,
güldürdüğü sahneler vardı. "Oyuncu" da bu
eğlence faktörünün denklem dışına çıkarılması,
filmli tamamen migren tetikleyici bir hızlı
saçmalıklar kolajına dönüştürüyor. "Tetikçi"nin
dinlenmek bilmez kamerası aynen korunmakta.
Fakat bu kamera öyle hiperaktif ki, bu sefer de
olan biteni göremez oluyoruz. Ortada aksiyon var

ama kamera aksiyonu yakalayamıyor. Durmadan
saçma sapan hareketlerle kadrajı kaçırıp duruyor.

"Ölüme Koşan Adam"dan [The Running Man]
arsız bir hırsızlık vakası olan film, o filmin öykü
aygıtlarını da birebir kopyalıyor. Suçsuz bir adam
oyuncuların birbirini gerçekten öldürdüğü bir
oyunun içine çekiliyor. Medya tek hakim güç. Oyuna
ve yandaşlarına savaş açmış hacker örgütü var
yeraltında. Adam oyunun sınırlarının dışına çıkıp
devrimini yapıyor. Çok izlediğimiz bir klişe yağmuru!

Yönetmenlerin yakası açılmadık bir cümle
kurduğu görülüyor. Elin oğlu "Matrix"i 11 sene
önce çekmiş, bitirmiş. Bu bayat beyin hack'lemeler,
siber yaşamlar, "Ben aslında başkasıyım"
durumları tartışılıp tüketilmedi mi? Counter-Strike
ve Second Life gibi oyun kültürlerine giydirmeye
soyunan film, zamanının çok çok gerisinde kalıyor. [2]

"I've Got You Under My Skin" eşliğinde gerçekleşen müzikal
kısım filmin tek ilginç sahnesi sayılabilir.

Hit dizi oyuncularını toplayıp getirince, otomatikman iyi kadro
oluşmuyor. Kimyalar birbirine uymuyor.

SOĞUK ÖLÜM

ORJİNAL ADI Whiteout

YÖNETMEN Dominic Sena

OYUNCULAR Kate Beckinsale,

Gabriel Yacht, Tom Skerritt

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 97 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1,

5.1 DD İngilizce ve Türkçe

ŞİRKET Tiglon

Ne aksiyon
filmlerinin ne de "Katil
kim?" filmlerinin
tadını alabiliyoruz...

ASLINDA BİR FİLMİN VİZYONA ÇIKARILMASINDAN SON ANDA vazgeçilmişse şüphelenmek lazım. Nitekim "Soğuk Ölüm" daha fragmanıya bile pek ümit vermemişti. Dağıtımcısı filmi bir ay kala Türkiye salonlarında göstermekten vazgeçti.

"Kodadı Kılıçbalığı" (Swordfish) ve "60 Saniye" (Gone In Sixty Seconds) gibi aksiyonlarıyla ülkemizde de beğeniyle takip edilen Dominic Sena'nın bu yeni geriliminde Kate Beckinsale gibi sevilen bir aktris de başrolde oysa.

Aksiyon janrının 2000'lerdeki durumu aslında biraz içler acısı. Ortalık biraz fazla teknik şov yapmaya hevesli genç yönetmenlere kaldı. CG teknolojisi seyirciyi öyküden ve gerçeklikten uzaklaştıran bir etken olarak algılanıyor artık.

Sirtını akıl almaz CGI efektlere yaslamayan, bu teknolojiyi dozunda kullanan ve bir grafik romandan uyarlanan "Soğuk Ölüm", Beckinsale hayranlarını mutlu edecek bir sahneyle açılıyor aslında. Beckinsale, Antarktika'da bir araştırma merkezinde görev yapan bir federal polis. Sıcaklığın eksi 48

dereceye kadar düştüğü merkezde güzel oyuncuyu buzlu cam arkasında çıplak göstermek için durumu biraz zorlamışlar. Buna ihtiyaçları da yok değil aslında. Çünkü yönetmen Sena elindeki kısıtlı mekandan ve karakterden iyi bir aksiyon gerilimi yaratamamış.

Önceki vakasından dolayı travma yaşayan polis Stetko, personelin 6 aylığına taşındığı sırada bulunduğu bir ceset yüzünden birkaç kişiyle merkezde kalmaya karar verir. Sonrasında Stallone'nin "D-Tox"unu andıran gelişmeler yaşanıyor.

"Soğuk Ölüm" belki bir grafik roman olarak caziptir ama herkesin çok kalın paltolar, gözlükler, eldivenler içinde yoğun kar fırtınası eşliğinde birbirinden şüphelendiği bir cinayet soruşturması seyir açısından pek de keyif vermiyor. Özellikle de yarısaydayken katili tahmin edebiliyorsanız... [1]

Güzel İngiliz oyuncu Kate Beckinsale en kötü filminde bile belli bir seyir zevki yaşıyor.

Boşaltılmış bir mekanda geçiyorsa film, o mekanın da bir karakter gibi işlenmesi gerek. Sena bunu başaramamış...

SESSİZLİK

ORJİNAL ADI Tystnaden
YÖNETMEN Ingmar Bergman
YAPIM/SÜRE 1963 İsveç, 91 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.33:1, 2.0 DD İsveççe (T.A.)
ŞİRKET Tiglon

ANLAYIŞSIZLIK ÜZERİNE KURULMUŞ bir filmde Ingmar Bergman'ın seyircisinden derin bir anlayış ve sabır talep etmesi ne kadar manidar. Biçim ve içeriğin bu denli örtüştüğü filmler nadir oldukları için de klasik mertebesine yükseliyorlar.

Aile içindeki bastırılmış nefretin bir gün ansızın patlayivermesi, Bergman sinemasının karakteristik öğelerinden biri. Burada da Anna'nın eğitimli ve görgülü kızkardeşi Ester'den niçin bu denli nefret ettiğinin kesin bir yanıtı yok. Anna'nın dilini hiç anlamadığı günübirlik partnerine sarf ettiği "Birbirimizi hiç anlamayışımız ne kadar güzel," gibi az sayıdaki repliğe ve bazı sahnelerle saklanmış ipuçlarını biraraya getirerek anlamlı bir sonuca varmak mümkün.

En ilginç de, kimi çağdaş örneklerine filmin nasıl ilham verdiğini keşfetmek. Ester'in cinsellikten men edilmiş hayatına nispet yaparcasına hedonist bir yaşam süren Anna'nın, "Dalgaları Aşmak"taki (Breaking The Waves) Bess'i veya son sahnede ne yazdığını asla bilmediğimiz mektubun "Bir Konuşabilse"nin (Lost In Translation) finalini anımsatması boşuna değil. Bergman'ın filmi, iletişimsizlik ve "tek başına ölmek" korkusu üzerine yapılmış en anlamlı klasik olsa gerek. **Kerem Sanatel**

👍 Kimi zaman çağdaş bir korku filmini andıran tonu hipnotize edici.

👎 Otelde canı sıkılan çocuk ögesi olmadan da hikaye çalışmaz mıydı?

EICHMANN

YÖNETMEN Robert Young
YAPIM/SÜRE 2007 Macaristan-İngiltere, 97 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce ve Türkçe
ŞİRKET Kanal D Home Video

MACAR-İNGİLİZ ORTAK YAPIMI. İngiliz bir yönetmen. Biri Alman, biri Amerikalı başrol oyuncular. İsrail'de geçen bir hikaye. Bu renkliliğin, "Eichmann"a olumlu yansıdığı söylenebilir. Fakat film, yapım süreci kadar renkli bir film değil. Adolf Eichmann'ın, 1960'da İsrail'e getirilmesinden idamına kadar geçen sorgu sürecini, Nazi dönemine flashback'ler yaparak anlatıyor.

Odada sorgu sürerken, duvarların dışında bütün ülkeye yayılan; Eichmann'dan, soykırımın hincını çıkarmak isteyen bir toplum var. Bu yük, sorgucu Avner Less'in omuzlarını çökertiyor. Adalet kisvesi altındaki intikam, Less için giderek mide bulandırıcı bir hal alıyor. Giderek, sorguladığı Eichmann gibi bir piyona dönüşüyor. Sünepe Eichmann'dan bir canavar yaratıp kaçınılmaz idamını haklı kılmak üzere bir piyes oynadığını fark ediyor.

Dram geleneğine hakim eski toprak yönetmen, filmi diyaloga dayayarak sürüklemeyi iyi biliyor. Burada, günümüzün Jürgen Prochnow'u sayılabilecek Thomas Kretschmann'ın payı büyük.

Filmin dar ve boğucu renk skalası, öyküde faş edilen, Eichmann'ın işlediği insanlık suçlarının altını çiziyor adeta.

Kemal Ekin Aysel

👍 Eichmann'ın barones sevgiliyle beraber olduğu anlar, filmin en etkileyici ve hazzını zor sahnelerini oluşturuyor.

👎 Stephen Fry, aksanını bozarak oynayınca, oyun yeteneğini de kaybediyor galiba.

KANLI DENEY

ORJİNAL ADI Town Creek
YÖNETMEN Joel Schumacher
YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 90 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.85:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Türkçe
ŞİRKET Tiglon

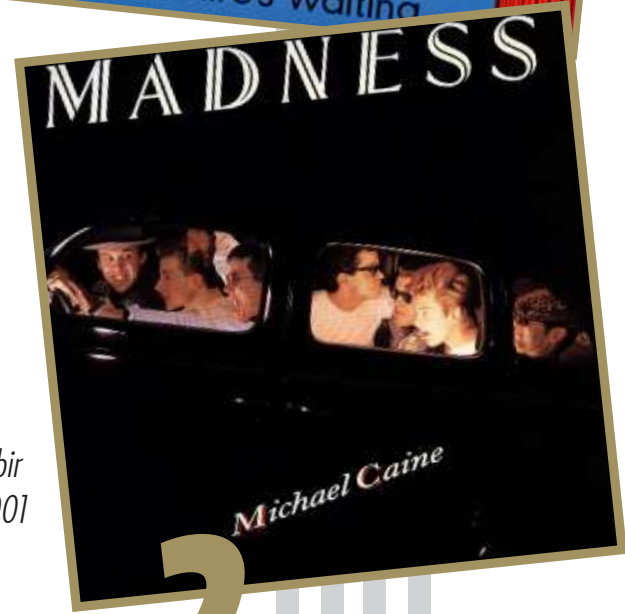
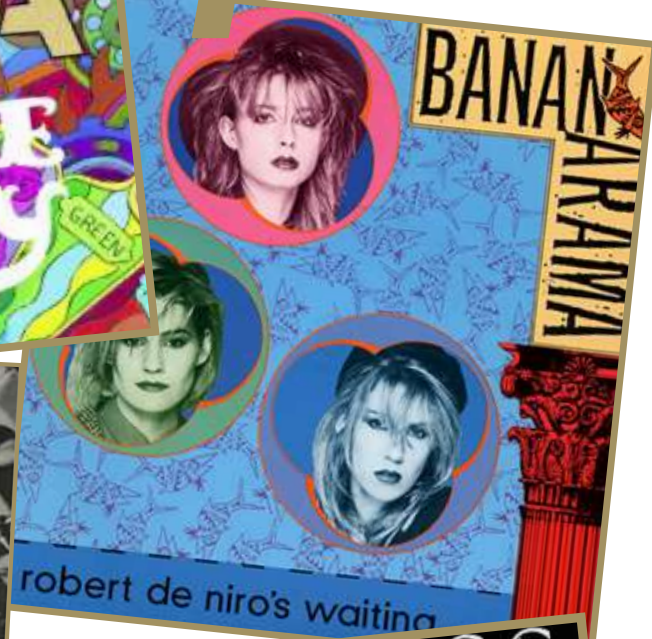
YİNE VİZYONA ÇIKAMAYAN BİR SİNEMA filmi direkt ev sinemasına indi. Üstelik bu sefer bir Joel Schumacher korkusu bu. Schumacher'in korku janrıyla flörtü hep vardı zaten ama onu böylesi bir 'gore' filmle görmeyi pek de beklemiyorduk açıkçası. Üstelik artık kendisini iyice işkence filmlerine vermiş olan yapım şirketi Lions Gate'in bir filminde...

Geçen yıl Nazilerle ilgili çok fazla film yapıldı. Tarantino'nun "Soysuzlar Çetesi" değil sadece, mesela zombi nazileri 21. yüzyılda diriltten bir Kuzey Avrupa filmi de yapıldı, geçen hafta bu sayfalarda yer alan "İyi İnsan" (Good) ve hemen yan sütunda ele alınan "Eichmann" ve daha bir çok film...

Schumacher'in filmindeki canı Nazi ise Hitler'in bizzat kötücül bir yazıtın peşine taktığı SS subayı Wirth (Michael Fassbender). Yazıtlardan birini bir çiftlikte bulan Wirth, orada 70 yıllık bir korku hükümdarlığı kuruyor kendisine. Civarda balık tutmaya gelen iki kardeşten birinin kaybolmasına sebep oluyor. Ancak yıllar sonra çiftlikten kaçan büyük kardeş, küçük kardeşini de alarak silahları kuşanmış bir şekilde çiftliğe geri dönüyor. Sık çekilmiş, nispeten bütçeli bir B-filmine imza atmış Schumacher. Meraklısına... **Burak Göral**

👍 Atlarla çiftliği saran Wirth'in yarattığı terör sahnesi gibi çok sık çekilmiş sahneler var.

👎 "Prison Break" dizisinden tanıdığımız Dominic Purcell doğru seçim ama kardeşi rolünde Henry Cavill silik.

1 - Robert De Niro's Waiting... (Bananarama)

Bu haftaki SAPIK sayfamızı ünlü oyunculara adanmış şarkılara ayırdık. Tabii ki bu sayfadaki beş şarkıyla sınırlı değil bu durum, ama yerimiz yurdumuz bu kadar ne yazık ki!!! İlk şarkımız 1984'ten. Zamanın gözde kızlar grubu Bananarama, kendi adlarını taşıyan ikinci albümlerinde yer alan bu şarkıyla efsane aktör Robert De Niro'yu dillerine doluyorlar.

2 - Michael Caine (Madness)

İkinci şarkımız da 1984'ten, belli ki o yıl aktörlerle müzisyenlerin arası epeyce iyiymiş! Ska denince ilk akla gelen grup olan Madness'in beşinci albümü "Keep Moving"de yer alan bu şarkı için Michael Caine de bizzat stüdyoya girmiş, "I Am Michael Caine" ve "My Name Is Michael Caine" repliklerini seslendirmeyi ihmal etmemişti!

3 - Jude Law And A Semester Abroad (Brand New)

Biraz da yakın tarihe bakalım... Emo ve punk-pop karışımı müzikleriyle gençleri bir süre idare eden Brand New grubunun 2001 tarihli ilk albümleri "Your Favorite Weapon"da yer alan bu şarkı, isminde İngiliz aktör Jude Law'u barındırsa da sözlerinde Jude Law geçmiyor.

4 - Gong Li (Red Hot Chili Peppers)

Evet, Red Hot Chili Peppers'ın pek bilinmeyen bir şarkısında sıra. Grubun efsane albümlerinden 1999 tarihli "Californication"ın çıkış single'ı "Scar Tissue"nun B yüzünde dinleyebileceğiniz bu basit ama etkili şarkı, sözlerinde Gong Li'ye yer vermese de, ruhuyla Çinli aktrisi onurlandırmayı başarıyor.

5 - Grace Kelly (Mika)

Son şarkımız, ses rengiyle Freddie Mercury'yi hatırlatan Mika'dan. Şarkıcının 2007 tarihli ilk albümü "Life In Cartoon Motion"ın çıkış parçası olan "Grace Kelly", kötü bir deneyimin ardından ortaya çıkmış. Şarkıda Kelly'nin yanı sıra Freddie Mercury'nin de adı geçiyor.

www.sinemamuzik.com

'bir tıkla gerçek habere ulaş'

“ Diyalog diğer seslerin arasında bir sestən ibaret olmalı. Bakışlar hikayeyi görsel olarak anlatırken, ağızdan çıkan herhangi bir şey gibi! ”

Alfred Hitchcock